

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3039/2548

นายอาคม บุญสิทธิโชค นายบุญจันทร์ บุญสิทธิจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1713, ป.พ.พ. มาตรา 1718

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดก ผู้คัดค้านยื่นคำร้องคัดค้านว่าผู้ร้องไม่เหมาะสมขอให้ตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายประเด็นแห่งคดีจึงมีว่า ผู้ร้องและผู้คัดค้านเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่จะมีสิทธิยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกและมีเหตุสมควรที่จะตั้งเป็นผู้จัดการมรดกหรือไม่ปัญหาที่ว่าผู้ร้องไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมที่แท้จริงในที่ดินอันเป็นมรดกจัดการมรดกจึงเป็นเรื่องนอกประเด็น ทั้งผู้ร้องและผู้คัดค้านไม่ใช่บุตรของผู้ตาย ผู้ตายมิได้จดทะเบียนรับเป็นบุตรบุญธรรม ผู้ร้องและผู้คัดค้านจึงมิใช่ทายาทโดยธรรมของผู้ตาย แต่เนื่องจากผู้ร้องมีชื่อถือกรรมสิทธิ์ร่วมกับผู้ตายในที่ดินถือว่าผู้ร้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียตาม ป.พ.พ. มาตรา 1713 ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ตั้งตนเป็นผู้จัดการมรดกได้ส่วนผู้คัดค้านมิได้มีส่วนได้เสียในทรัพย์มรดกของผู้ตายจึงไม่มีสิทธิคัดค้านการจัดตั้งผู้จัดการมรดก ทั้งไม่มีสิทธิขอให้ตั้งตนเป็นผู้จัดการมรดก เมื่อไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้เป็นผู้จัดการมรดกตามมาตรา 1718 ที่ศาลล่างทั้งสองมีคำสั่งตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายตามมาตรา 1713 ให้มีสิทธิและหน้าที่ในการจัดการมรดกเฉพาะในส่วนที่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ร้องในที่ดินดังกล่าวจึงชอบแล้ว

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอว่า ผู้ร้องเป็นบุตรของนางไกร บุญสิทธิ ผู้ตาย ผู้ตายมิได้ทำพินัยกรรมหรือตั้งผู้ใดเป็นผู้จัดการมรดก ผู้ตายมีทรัพย์มรดกเป็นที่ดิน 1 แปลง ตามโฉนดที่ดินเลขที่ 27157 ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยถือกรรมสิทธิ์ร่วมกับผู้ร้อง ผู้ร้องและทายาทไปติดต่อขอรับโอนที่ดินมรดกที่สำนักงานที่ดินจังหวัดมหาสารคาม แต่มีเหตุขัดข้อง ขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย ผู้คัดค้านยื่นคำร้องคัดค้านว่า ผู้ร้องไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมในที่ดินมรดกเพราะผู้ตายเพียงใส่ชื่อผู้ร้องไว้ในโฉนดที่ดินเพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลอื่นหลอกลวงผู้ตายผู้ร้องไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้จัดการมรดกเพราะปกปิดทายาทอื่นและมีพฤติการณ์จะโอนทรัพย์มรดกไปเป็นของผู้ร้องเพียงผู้เดียว ผู้คัดค้านไม่เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้เป็นผู้จัดการมรดก ขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายแทนผู้ร้อง ระหว่างไต่สวนผู้ร้องและผู้คัดค้านแถลงรับข้อเท็จจริงว่า ผู้ร้องและผู้คัดค้านไม่ใช่บุตรของผู้ตายและผู้ตายไม่ได้จดทะเบียนรับผู้ร้องและผู้คัดค้านเป็นบุตรบุญธรรมศาลชั้นต้นจึงมีคำสั่งให้งดการไต่สวนศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งนายอาคม บุญสิทธิ ผู้ร้อง เป็นผู้จัดการมรดกของนางไกร บุญสิทธิ ผู้ตาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1713 ให้มีสิทธิและหน้าที่ในการจัดการมรดกเฉพาะในส่วนที่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ร้อง ในที่ดินโฉนดเลขที่ 27157 ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ยกคำร้องคัดค้าน ผู้คัดค้านอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษายืน ผู้คัดค้านฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านว่า คำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้งดไต่สวนคำร้องและคำสั่งตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายชอบหรือไม่ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของนางไกร บุญสิทธิ ผู้ตาย ส่วนผู้คัดค้านยื่นคำร้องคัดค้านว่าผู้ร้องไม่เหมาะสม

ที่จะเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายเพราะปกปิดทายาทอื่น ซึ่งมีพฤติการณ์จะโอนทรัพย์มรดกเป็นของตนเองผู้เดียว ขอให้ตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย ประเด็นแห่งคดีจึงมีว่า ผู้ร้องและผู้คัดค้านเป็นทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียที่จะมีสิทธิยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกหรือยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกหรือไม่ และมีเหตุสมควรตั้งผู้ร้องหรือผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกหรือไม่ ส่วนปัญหาที่ว่าผู้ร้องไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมที่แท้จริงในที่ดินโฉนดเลขที่ 27157 เป็นเรื่องนอกประเด็นจากคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดก เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามที่ศาลชั้นต้นฟังจากคำแถลงรับของผู้ร้องและผู้คัดค้านซึ่งศาลชั้นต้นบันทึกไว้ในรายการกระบวนการพิจารณาในวันที่ 3 สิงหาคม 2544 ว่าทั้งผู้ร้องและผู้คัดค้านไม่ใช่บุตรของผู้ตาย ผู้ตายนำผู้ร้องและผู้คัดค้านมาเลี้ยงดูตั้งแต่ยังเป็นเด็กและให้ใช้ชื่อสกุล โดยมีได้จดทะเบียนรับเป็นบุตรบุญธรรม ผู้ร้องและผู้คัดค้านจึงมิใช่ทายาทโดยธรรมของผู้ตาย แต่เนื่องจากผู้ร้องมีชื่อถือกรรมสิทธิ์ร่วมกับผู้ตายในที่ดินโฉนดเลขที่ 27157 ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ถือได้ว่าผู้ร้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1713 ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ตั้งตนเป็นผู้จัดการมรดกได้ส่วนผู้คัดค้านมิได้มีส่วนได้เสียในทรัพย์มรดกของผู้ตาย จึงไม่มีสิทธิคัดค้านการจัดตั้งผู้จัดการมรดก ทั้งไม่มีสิทธิขอให้ตั้งตนเป็นผู้จัดการมรดกและเนื่องจากศาลชั้นต้นได้ไต่สวนพยานผู้ร้องไปบ้างแล้ว คือ ตัวผู้ร้องและนางสำลี พิมายนอก ซึ่งเป็นกำนันตำบลท่าขอนยาง ซึ่งมีบ้านห่างจากบ้านผู้ร้องและผู้คัดค้านประมาณ 30 เมตร จากคำพยานผู้ร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้เป็นผู้จัดการมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1718 ที่ศาลล่างทั้งสองมีคำสั่งตั้งนายอาคม บุญสิทธิ์ ผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของนางไกร บุญสิทธิ์ ผู้ตาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1713 ให้มีสิทธิและหน้าที่ในการจัดการมรดกเฉพาะในส่วนที่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ร้องในที่ดินโฉนดเลขที่ 27157 ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จึงชอบแล้ว ฎีกาของผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น แต่อย่างไรก็ดีเพื่อประโยชน์แก่กองมรดก จึงเห็นสมควรกำหนดเงื่อนไขในการจัดการทรัพย์มรดก" พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของนางไกร บุญสิทธิ์ ผู้ตาย โดยให้มีอำนาจจัดการมรดกเฉพาะที่เกี่ยวกับการแบ่งกรรมสิทธิ์ร่วมในที่ดินโฉนดเลขที่ 27157 ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม และหากจะแบ่งกรรมสิทธิ์ร่วมว่าส่วนไหนเป็นของผู้ใดจะต้องได้รับอนุญาตจากศาล นอกจากที่แก้ังให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 4

องค์คณะ

จิระวรรณ ศิริบุตร · เกษม เวชศิลป์ · ไพโรจน์ วายุภาพ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3039/2548>